

Dosarul nr.2rc-76/23
2-22012607-01-2rc-02082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „NOVICONSVIT”, inclusiv prin intermediul avocatului Sergiu Graur,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „SILMAX-EXIM” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „NOVICONSVIT” cu privire la recunoașterea obligației contractuale ca fiind stinsă prin compensare, obligarea emiterii actului de primire-predare a imobilului în proprietate și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „NOVICONSVIT”,

c o n s t a t ă:

La 27 ianuarie 2022, S.R.L. „SILMAX-EXIM” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „NOVICONSVIT”, solicitând constatarea compensării judiciare a obligațiilor apărute prin contractul nr.113/Z din 30 septembrie 2015 cu privire la investirea capitalului privat în construcția și spațiului locativ, încheiat între S.R.L. „SILMAX-EXIM” și S.R.L. „NOVICONSVIT”, obligarea emiterii actului de primire-predare a imobilului, dobândit în temeiul contractului nr.113/Z din 30 septembrie 2015 cu privire la investirea capitalului privat în construcția și spațiului locativ, încheiat între S.R.L. „SILMAX-EXIM” și S.R.L. „NOVICONSVIT”, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 03 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat în procedură contencioasă prezenta cerere de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „SILMAX-EXIM” și s-a recunoscut ca fiind stinsă prin compensare obligația contractuală a S.R.L. „SILMAX-EXIM” de achitare a plății pentru construirea imobilului, aferentă contractului nr.113/Z din 30 septembrie 2015 cu privire la investirea capitalului privat în construcția și spațiului locativ, încheiat între S.R.L. „SILMAX-EXIM” și S.R.L. „NOVICONSVIT”. S-a obligat S.R.L. „NOVICONSVIT” să emită actul de primire-predare a imobilului în proprietate, dobândit în temeiul contractului

nr.113/Z din 30 septembrie 2015 cu privire la investirea capitalului privat în construcția și spațiului locativ, încheiat între S.R.L. „SILMAX-EXIM” și S.R.L. „NOVICONSVIT”. S-a încasat din contul S.R.L. „NOVICONSVIT” în beneficiul S.R.L. „SILMAX-EXIM” suma de 200 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat. În rest, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către S.R.L. „SILMAX-EXIM” în beneficiul S.R.L. „NOVICONSVIT” cu privire la recunoașterea obligației contractuale ca fiind stinsă prin compensare, obligarea emiterii actului de primire-predare a imobilului în proprietate și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a restituit taxa de stat în mărime de 70 de lei, aferentă acțiunii înaintate de S.R.L. „SILMAX-EXIM”, în baza ordinului de plată din 23 decembrie 2021, în sumă de 270 de lei.

La 26 august 2022, S.R.L. „NOVICONSVIT” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, în cerere a formulat o solicitare de scutire de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 20 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată, cererea apelantului S.R.L. „NOVICONSVIT” privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de S.R.L. „NOVICONSVIT” și s-a comunicat S.R.L. „NOVICONSVIT” despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a dovezii de achitare a taxei de stat, în mărime de 150 de lei, fiind acordat un termen de 10 zile de la data comunicării încheierii. S-a explicat apelantului că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile statuate în încheiere în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare. Asupra restituirii cererii de apel, instanța va decide la expirarea termenului acordată, fără citarea participanților la proces.

Prin încheierea din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de S.R.L. „NOVICONSVIT” împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel dispuse în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

La 11 iulie 2023, S.R.L. „NOVICONSVIT” și suplimentar la 24 ianuarie 2024, prin intermediul avocatului Sergiu Graur, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, din conținutul încheierii rezultă că, la 20 martie 2023, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, fiind acordat un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor. Analizând informația despre trimiterea poștală, a constatat că, presupusul plic a ajuns la oficiul poștal, oficiul de livrare la 11 aprilie 2023, ora 16:35, care are un program de lucru maxim până la ora 17:00 și tot la 11 aprilie 2023 ora 16:35, oficiul indică „livrare nereușită”.

Cu trimitere la prevederile pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 iunie 2016, a menționat că, la caz, la data de 28 aprilie 2023, ora 11:05, destinatarul a fost avizat, însă cum a fost informat, nu este cunoscut. Tot, la 28 aprilie 2023, ora 11:05, se notează că „destinatarul nu este disponibil, trimitere poștală returnată expeditorului”. Iarăși, la ora 11:05, 28 aprilie 2023, oficiul poștal face o altă

mențiune „livrare nereușită”. La data de 28 aprilie 2023, ora 12:28 – „expediere din oficiul de prezentare”. Trimiterea a fost returnată către Curtea de Apel Chișinău. Astfel, în încheierea instanței se mai reflectă că, la data de 28 aprilie 2023 a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”, însă Curtea de Apel Chișinău, conform informației, a recepționat această scrisoare restituită la data de 02 mai 2023. Nu este clară nici concluzia instanței privind termenul limită în care urma să înlăture neajunsurile. Termenul limită indicat de instanță este 10 mai 2023, însă nu sunt clare argumentele prin s-a ajuns la acest termen. De neînținerea corespondenței către destinatar, este vinovat doar oficiul poștal, care contrar Hotărârii Guvernului menționată supra, nu a binevoit să-și execute obligațiile corespunzător și a îngreunat accesul la informare.

Pct. 80 din aceeași Hotărâre de Guvern prevede că, trimiterile poștale înregistrate, adresate persoanelor juridice, se eliberează persoanelor împuternicite în acest scop. În acest caz persoana juridică încheie un contract cu unitatea poștală, prin care se stabilesc condițiile de livrare și se desemnează persoanele împuternicite să primească trimiterile poștale. În context, are încheiat contract cu ÎS „Poșta Moldovei”, are datele de contact ale administratorului, inclusiv numărul de telefon, care de fapt este unica persoană care poate recepționa scrisorile. De altfel, nu are alți agajați, deoarece nu prestează servicii. Chiar dacă a încălcat acest termen, nu îl degreveză de îndeplinirea obligației procedurale în conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă. Drept urmare, nu a încălcat intenționat termenul, având temeiuri întemeiate și nici nu s-a eschivat de la plata taxei de stat.

Suplimentar, avocatul recurentului a declarat că, completul de judecată al instanței de apel nu a întreprins toate măsurile posibile pentru comunicarea încheierii emise. Nu a plasat informația pe pagina oficială a instanței, nu a expediat încheierea prin intermediul adresei electronice, nu a informat prin intermediul telefonului/telefonogramei sau, după caz, prin alte metode.

Art. 107 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu este aplicabil, atât timp cât partea nu și-a schimbat sediul, rămânând același.

În încheierea prin care a fost restituită cererea de apel, la etapa de remitere spre cunoștință a acestei încheierii, Curtea de Apel a avut o altă abordare în comparație cu încheierea prin care nu s-a dat curs cererii, a expediat încheierea prin intermediul poștei electronice, recepționând-o, evident.

De asemenea, a opinat că, prima instanță a examinat în grabă litigiul, fără a intra în esența fondului. La caz, așa a procedat și instanța superioară, nu a examinat minuțios circumstanțele ce au dus la nerecepționarea corespondenței poștale. Achitarea taxei în sumă de 150 de lei pentru cererea de apel, nu era o problemă, în situația în care bunul imobil în litigiu are o valoare de cca 2 000 000 de lei.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la 02 august 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.232-233).

La 04 august 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.235), S.R.L. „SILMAX-EXIM” a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel la data de 25 mai 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 11 iulie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel, prin scrisoarea datată cu 31 mai 2023 (Vol.I, f.d.220), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurent. Deși, în textul recursului se indică că i-ar fi fost expediată recurentului, prin intermediul poștei electronice, fără a specifica o dată concretă, însă la materialele cauzei lipsește un extras din poșta electronică de expediere și nici la recurs nu a fost anexat un extras din poșta electronică în acest sens. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând argumentele invocate de către recurent prin prisma materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii contestate, restituind cauza în instanța de apel la etapa soluționării punerii pe rol a cererii de apel, din motivele ce succed.

În virtutea art. 424 alin.(2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă, a fost contestată cu apel de către S.R.L. „NOVICONSVIT”, depunând în acest sens, la data de 26 august 2022, cererea de apel, formulând o solicitare de scutire de la plata taxei de stat (Vol.I, f.d.193).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 20 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de apelant, iar apelantului i s-a acordat un termen de 10 zile de la data comunicării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 150 de lei (Vol.I, f.d.207-211).

Copia încheierii instanței de apel din 20 martie 2023 a fost expediată la sediul apelantului, prin scrisoarea datată cu 04 aprilie 2023, însă corespondența a fost restituită instanței de apel cu mențiunea „nereclamat” (Vol.I, f.d.213).

Prin încheierea din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de S.R.L. „NOVICONSVIT” împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile

instanței de apel dispuse în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă (Vol.I, f.d.215-219).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind pripită soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, recurentul, în esență, a menționat că, nu i-ar fi fost comunicată încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel și vinovat ar fi oficiul poștal care nu i-ar fi înmânat corespondența, deoarece contrar Hotărârii Guvernului nr. 1457 din 30 iunie 2016, nu și-a executat obligațiile corespunzător, îngrădindu-i accesul la informare.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, de către instanța de apel, prin scrisoarea datată cu 04 aprilie 2023, recomandat a fost expediată la sediul persoanei juridice S.R.L. „NOVICONSVIT”, mun.Chișinău, str. I. Zaikin, nr.51, copia încheierii instanței de apel din 20 martie 2023, prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiind informat apelantul de a prezentat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 150 de lei (Vol.I, f.d.212). Conform mențiunii pe plicul poștal, corespondența a fost restituită instanței că fiind nereclamată (Vol.I, f.d.213).

În context urmează a fi învederate prevederile pct. 80 alin. (1) din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, care stipulează că, trimerile poștale înregistrate, adresate persoanelor juridice, se eliberează persoanelor împuternicite în acest scop. În acest caz persoana juridică încheie un contract cu unitatea poștală, prin care se stabilesc condițiile de livrare și se desemnează persoanele împuternicite să primească trimerile poștale.

Prin prisma alegațiilor recurentului redade în recursul inițial, inclusiv în cel suplimentar, privind analiza informației despre parcursul trimiterii poștale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, considerentele menționate într-adevăr nu au fost supuse unei verificări de către instanța de apel, în contextul în care se profilează că, în aceeași zi a fost completată informația referitor la trimiterea poștală. Or, la data de 28 aprilie 2023, ora 11:05, se indică „destinatarul nu este disponibil, clientul este informat (avizat)”, „destinatarul nu este disponibil, trimitere returnată expeditorului” și „livrare nereușită” (Vol.I,f.d.214).

Deși, acest extras de pe portalul Î.S. „Poșta Moldovei”, serviciul Track&Trace, la care face trimitere recurentul, este anexat la materialele cauzei, însă instanța de apel verificând informația reflectată în acest extras, a reținut că, la 11 aprilie 2023 și 28 aprilie 2023, S.R.L. „NOVICONSVIT” nu ar fi fost disponibil și ar fi fost avizat (Vol.I, f.d.214). Totodată, instanța de apel nu a supus aprecierii cel puțin sub aspectul pertinentei faptul că, din această informație rezultă că, la aceeași dată și la aceeași oră s-au realizat trei operațiuni, care în contextul prevederilor Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, nu puteau fi realizate concomitent. Astfel că nu se constată din extrasul menționat că la 11 aprilie 2023 destinatarul ar fi fost avizat într-un anumit mod despre corespondența livrată.

Conform pct. 82 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale cu mențiunea „Predarea în mâna proprie”, „Citație” sau „Înștiințare” se înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Pct. 101 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016 prevede că, trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și pentru trimiterile EMS și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație. Scrisorile recomandate cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare” se păstrează timp de 7 zile calendaristice. Mandatele poștale pe suport de hârtie se păstrează timp de 30 de zile, mandatele electronice urgente – timp de 60 de zile și mandatele contra ramburs – timp de 180 de zile. La cererea în scris a expeditorului sau destinatarului, termenul de păstrare a trimiterilor poștale poate fi prelungit, cu excepția scrisorilor cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare”, până la 2 luni din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație.

În atare circumstanțe, având în vedere incertitudinile constatate în informația serviciului Track&Trace, se impune rejudecarea cauzei în sensul verificării respectării modalității de comunicare a actului judecătoresc emis de instanța de apel către apelant, respectării termenului de avizare despre trimiterea poștală destinată recurentului, în situația în care instanța de judecată are obligația de a întreprinde măsurile prevăzute de legiuitor în vederea comunicării actelor emise prin orice mijloace care asigură transmiterea textului cuprins în act.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa soluționării punerii pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „NOVICONSVIT”, inclusiv prin intermediul avocatului Sergiu Graur.

Se casează integral încheierea din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „SILMAX-EXIM” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „NOVICONSVIT” cu privire la recunoașterea obligației contractuale ca fiind stinsă prin compensare, obligarea emiterii actului de primire-predare a imobilului în proprietate și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la etapa soluționării punerii pe rol a cererii de apel depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „NOVICONSVIT” împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni